

Snørebånd

Af: Rektor Ralf Hemmingsen

Det er en svær tid på KU. Bruttonationalproduktet er faldet, og det har givet færre globaliseringsmidler end forventet. Det betyder, at over 100 medarbejdere står til at miste deres job. Ledelsen arbejder sammen med tillidsfolkene for at minimere afskedigelser og for at gøre situationen så lidt belastende for den enkelte som muligt. Situationen kan ikke undgå at få konsekvenser for vores arbejde. Og den påvirker stemningen på KU.

På papiret ser KU's økonomi ellers ikke så faretruende ud. Indtægterne er nogenlunde lige så store som udgifterne. Men budgettet er desværre mere kompliceret end som så.

På den ene side graves et hul i KU's økonomi. Først og fremmest får KU færre frie midler som følge af finanskrisen. Krisen betyder, at Danmarks bruttonationalprodukt (BNP) er faldet. Og eftersom globaliseringsmidlerne udregnes som en del af BNP, får KU færre penge. Dertil kommer flere faktorer, som ikke alle er nye. Helt som i de forløbne år kværner den såkaldte "grønthøster" videre – og skærer 2 procent af KU's tilskud. Samtidig stiger energifgifter og husleje.

På den anden side fyldes hullet op. Men ikke kun med penge, vi selv kan bestemme over. 100 mio. kr. er bundet til ansættelse af ph.d.'er. Samtidig kommer der flere konkurrenceudsatte midler til udvalgte forskningsområder.

Det er forståeligt, at folkevalgte ud fra en samfundstankegang ønsker at styrke forskningen inden for særlige områder - som stamceller eller grøn teknologi. Men der er også fare for, at forskerne begynder at tænke firkantet i de kasser pengene ligger i. Frem for at tænke "ud af boksen" - i originale eller tværfaglige gennembrud.

Der er nu også lyspunkter i vintermørket. For det første er den eksterne finansiering af forskningen på KU steget med 35 procent i de sidste tre år. Det beror selvfølgelig på forskernes faglige styrke og vedholdende papirmæssige benarbejde. Men det giver samtidig håb om, at KU også fremover er i stand til at hente en stor del af indtægterne udefra.

For det andet lancerede statsministeren for nylig sin "danske drøm": "I 2020 skal Danmark have mindst et universitet i top 10 i Europa målt ved den anerkendte årlige opgørelse i Times Higher Education." Det er positivt, at universiteterne spiller en fremtrædende rolle i drømmen. Men hvis målet skal nås, kræver det strategiske investeringer i universiteterne. Et hurtigt slag på tasken vil være 200 mio. kr. ekstra om året til KU over 5 år stigende til i alt 1 mia. kr.

For det tredje har Folketinget taget et vigtigt skridt: KU modtager 2,5 mia. kr., så vi får nogle bygninger og laboratorier, der passer til det 21. århundrede. Det er en helt nødvendig investering, som vil styrke KU's forskning, uddannelser og internationale tiltrækningskraft. Samtidig sker der et tiltrængt løft i taxametrene til de samfundsvidenskabelige og humanistiske uddannelser.

Statsministeren brugte en metafor for at anskueliggøre sin vision: "Den danske drøm lever på, at Harvard – eller det tætteste vi kan komme på det i Danmark – skal være en mulighed for alle, der med flid og uddannelse hiver sig selv op ved støvlernes snørebånd."

Det er ikke let at hive sig selv op på den måde. Derfor glæder vi os til at se statsministerens plan for at opfylde top10-målsætningen. Hvis målet skal realiseres er det nok bedst, at KU selv får lov til at snøre støvlerne rigtigt. Det kræver langsigtet og stabil finansiering – uden stramme knuder. Så kan vi også bevæge os fremad i et hurtigere tempo. Og så kan vi godt nå op i den absolutte internationale top – og derved sikre at der er bund under vidensamfundet.